

III INFLATSIOON

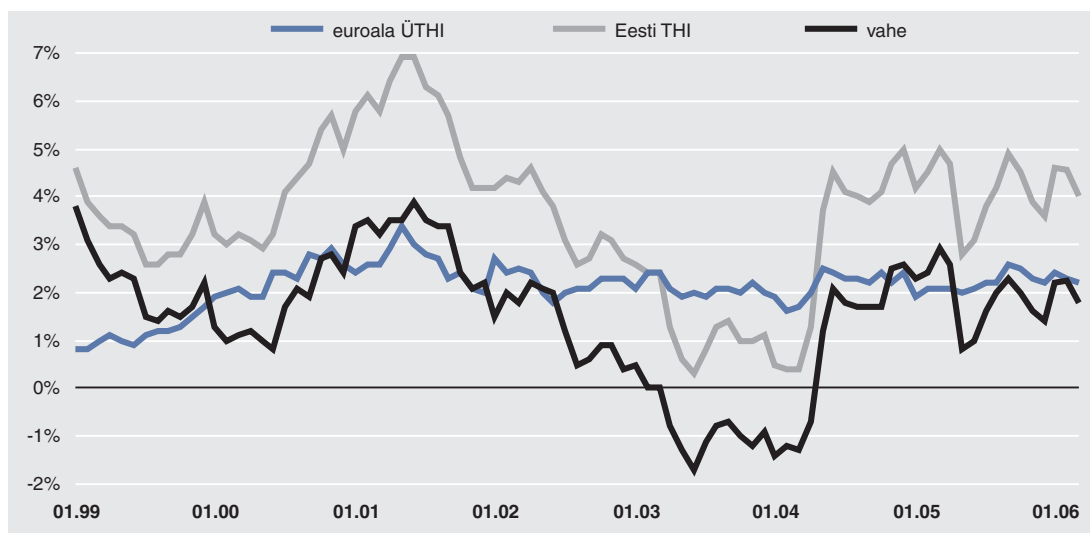
Tarbijahinnaindeks

Tarbijahindade kasv pidurdus pisut 2005. aasta IV kvartalis: III kvartali 4,3%lt 4,0%ni. Peamiselt mõjutas inflatsiooni järjekordselt naftahindade kõikumine.

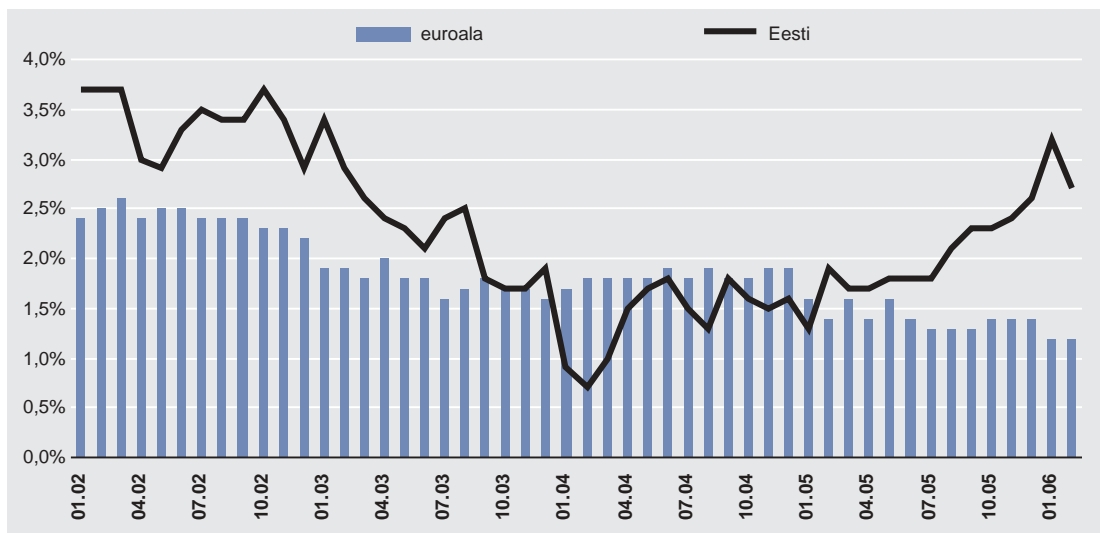
2006. aasta I kvartalis kiirenes tarbijahindade kasv taas. Statistikaameti teatel kallinesid tarbijahinnad möödunud aasta I kvartaliga võrreldes 4,4% (vt joonis 3.1). Lisaks mootorikütuse hoogustunud hinnakasvule mõjutas tarbijakorvi maksumust seekord oluliselt ka eluasemega seotud hüviste ja teenuste hind. Näiteks veevarustuse, kanalisatsiooniteenuse ning soojusenergia hinnad kasvasid jaanuaris eelmise aasta jaanuariga võrreldes 8,7%.

Eesti alusinflatsiooni näitaja jätkas samuti tõusu. Kui sügisel põhjustas seda peamiselt garderoobikaupade kallinemine ja mootorikütuse hinnatõusu ülekandumine teistesse (eelkõige transporditeenuste) hindadesse, siis 2006. aasta alguses kiirendas inflatsiooni eeskätt vaba aja veetmisega seotud kulutuste suurenemine. Kuigi sideteenused odavnesid, ei suutnud see hinnasurveid tasakaalustada (vt joonised 3.2 ja 3.3).

Eesti Panga prognoosi järgi ei ole hinnakasvu märgatavat aeglustumist enne suve oodata. Kütusehindade võimalikud muutused kujutavad endast jätkuvalt peamist riskitegurit, mis võib inflatsioonitaset tõsta.

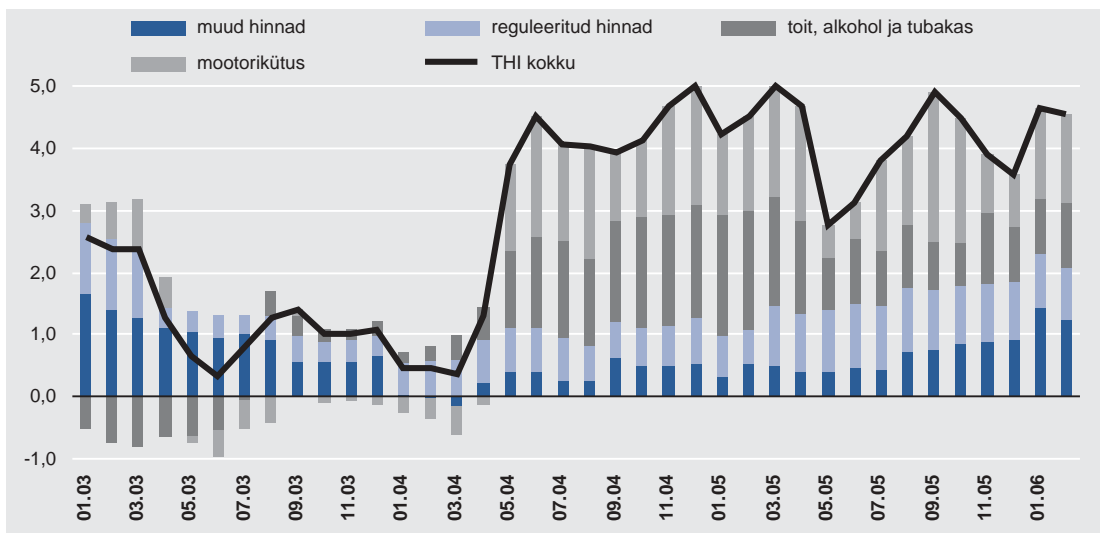

Joonis 3.1. Eesti ja euroala tarbijahindade aastakasv

Joonis 3.2. Tarbijahinna alusinflatsioon (kõik komponendid, v.a toit, alkohol, tubakas, energia)

Allikas: Eurostat

Joonis 3.3. Erinevate kaupade ja teenuste panused THI kasvu (protsendipunkti)

Töajõukulud

2005. aasta IV kvartalis oli keskmine brutokuupalk 8690 krooni. See tähendab, et nominaalne aastakasv kiirenes taas 12,8%ni (III kvartalis 10,9% ja II kvartalis 11,8%). Keskmise brutotunnipalga kasv kiirenes III kvartali 9,5%lt 15,9%ni. Statistikaameti andmeil mõjutas palgakasvu ebaregulaarsete preemiade maksmine IV kvartalis – võrreldes eelmise aasta sama perioodiga suurenesid need 25,5%. Netokuupalk kasvas alanenud tulumaksumäära tõttu brutopalgast kiiremini, ulatudes III kvartalis 13,5%ni ning IV kvartalis 14,5%ni.

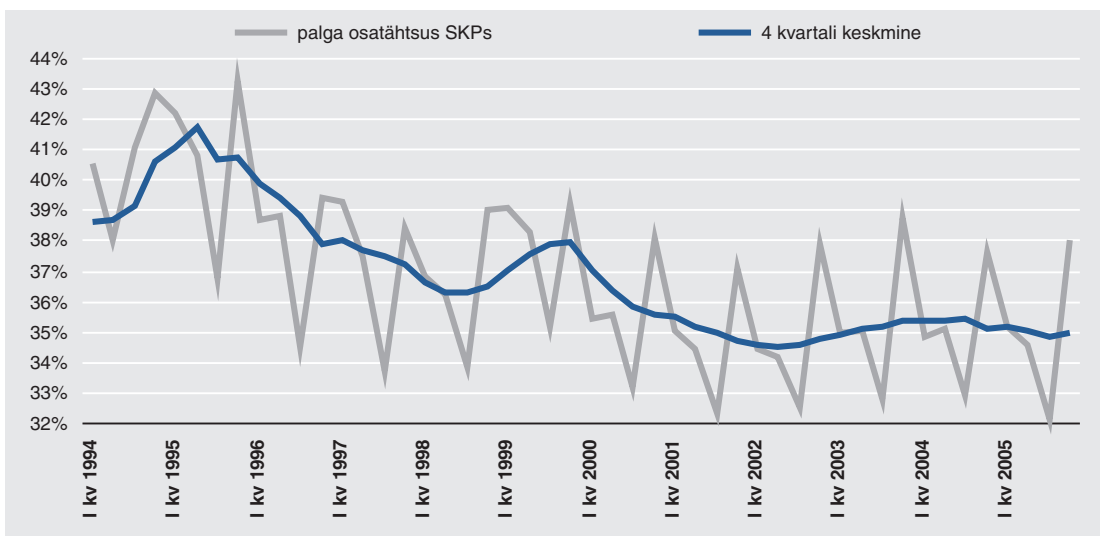
Tegevusalade lõikes tõusis 2005. aasta IV kvartalis keskmine brutokuupalk 2004. aasta IV kvartaliga võrreldes kõige enam hotellide ja restoranide tegevusalal (24,3%) ning langes ainult kalanduses (7,4%). Tõenäoliselt tõukefondide mõjul jätkus kiire palgatõus esmassektoris (metsanduses 17,3% ja põllumajanduses 19,8%). Tõttelavas tööstuses kasvas palk keskmisest samuti mõnevõrra kiiremini – 14,4%. Kuna madalama palgatasemega majandus-

harude palgad tõusid kokkuvõttes keskmisest kiiremini, siis muutus palkade jaotus suuruse järgi ühtlasemaks.

Palgakasv oli taas kiirem väljaspool Tallinna, kuid kiirenes ka pealinnas III kvartali 6,9%lt 9,2%ni. Keskmine palk ületas esmakordselt 10 000 krooni taseme. Aasta kokkuvõttes kasvas kõige kiiremini (24,6%) Jõgevamaa keskmine palk, tõenäoliselt tänu palgakasvule põllumajanduses.

Arvestades aasta viimases kvartalis 4,0%ni aeglustunud inflatsiooni, kiirenes keskmine brutopalka reaalkasv IV kvartalis 8,5%ni (III kvartalis 6,5%) ja netopalka reaalkasv 10,1%ni (8,8%).

Siiski võib aasta kokkuvõttes väita, et tööjõu tootlikkuse reaalkasv oli reaalkasvuga jätkuvalt kooskõlas. Palgafondi osakaal SKPs (st reaalne tööjõu erikulu) kahanes eelmise aastaga võrreldes 0,1 protsendipunkti võrra ehk 35,0%ni SKPst, seda hoolimata kiirenenud hõive- ja palgakasvust (vt joonis 3.4).

Joonis 3.4. Palgakulude osatähtsus SKP struktuuris

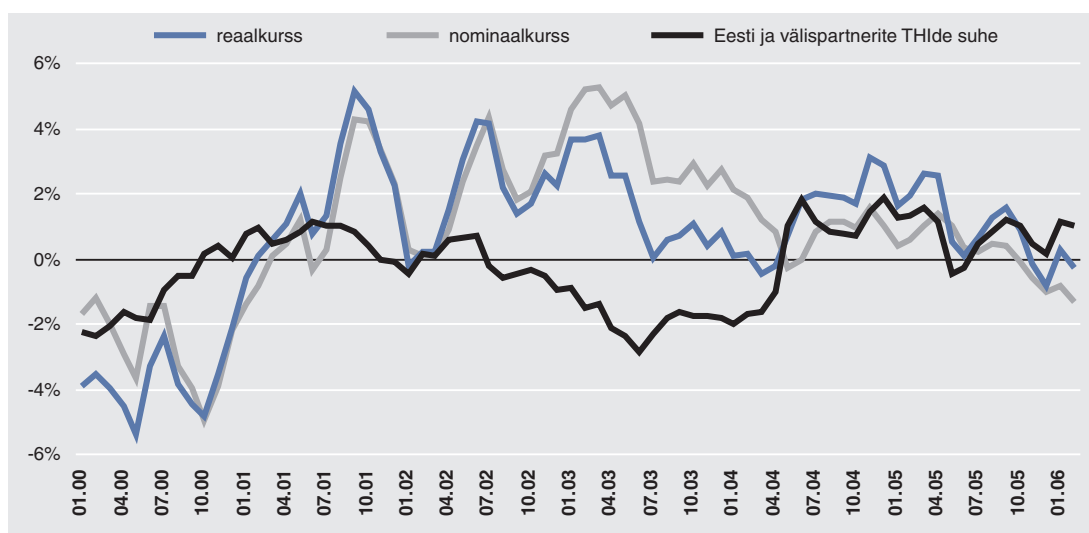
Krooni reaalkurss

Kuigi Eesti inflatsioonitempo hoogustus 2005. aastal, ei kiirenenud krooni reaalse efektiivse¹ kursi kallinemine samas ulatuses.

Eesti krooni reaalkurss kallines peamiste väliskaubanduspartnerite vääringute suhtes 1,1% eelmise aasta sama perioodiga võrreldes (vt joonis 3.5). Aasta kokkuvõttes oli Eesti inflatsioon kaubanduspartnerite keskmisest inflatsioonist 0,7 protsendipunkti kõrgem. Reaalkurss kallines 0,4 protsendipunkti, mis oli tingi-

tud nominaalkursi (peamiselt euro ja USA dollari) muutustest.

Kui siirderiikidest kaubanduspartneritega esineb Eestil (tänu sarnasele üldisele hinnatasemele) hinnakonkurents, siis tööstusriikide hinnatasemest on Eesti hinnad jätkuvalt oluliselt madalamad. Kallinevat reaalkurssi võib käsitleda kui ilmingut hinnatasemete ühtlustumisest.

Joonis 3.5. Eesti krooni reaalkurss ja nominaalkurss muut

¹ Krooni reaalse efektiivse vahetuskursi (REER) indeks kirjeldab krooni vahetuskursi muutusi Eesti üheksa peamise kaubanduspartneri vääringute suhtes ning Eesti tarbijahindade muutusi nende kaubanduspartnerite tarbijahindade muutuste suhtes. Põhineb Eesti väliskaubanduskäibe struktuuril.